

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspedientja v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemži nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 89.

V Ljubljani, v sredo 19. aprila 1899.

Letnik XXVII.

Deželni zbor kranjski.

X. seja dne 14. aprila.

Seji predseduje deželni glavar Oton pl. De-tela; vlado zastopa deželni predsednik ekscelencja baron Hein.

Deželni glavar naznani dopis ministerskega predsednika, s katerim se zahvaljuje za izraz udanosti in sožalja deželnega zbora povodom smrti nadvojvode Ernesta.

O agrarnih razmerah poroča poslanec Lenarčič.

Agrarne razmere: Pod to točko poroča dež. odbor, da se je gledé zlaganja zemljišč vršila v Ljubljani enketa in je dež. odbor poslal poljedelskemu ministerstvu obširno poročilo s prošnjo, da načrta primeren zakon.

Ograrskih operacij je bilo l. 1897 izvršenih 37, koncem leta je preostalo agrarskih slučajev še 417. Od l. 1890 do konca 1896 so troški za agrarske operacije znašali 80.832 gld.; od tega je deželni zaklad za pisarno, tiskovine, orodja itd., prevzel 7351 gld. 30 kr., ostala svota se je razlila med udeležence.

Statistična komisija na Dunaju je poslala pregled o denarni vrednosti prememb pri posesti in dolgovih na kranjskih zemljiščih v l. 1897. Po tem izkazu so znašale kupne pogodbe 4.771.016 gld., vsled eksekutivne prodaje 399.067 gld., dolgovi 6.058.313 gld. razbremenitve 4.385.960 gld.

Poslanec Povše: Deželni odbor je dobil natančno poročilo o desetletnem delovanju agrarne komisije od leta 1888 do 1898. Oglasb je dobila agrarna komisija 658, od teh je bilo 10 preklicanih, 192 dovršenih in 417 jih je še v delu; vrenjenih je 6760 hektarov, 1322 hektarov bo kmalu dovršenih, 5513 hektarom je razdelba že priznana in se bo tekom leta vredila v zemljišni knjigi,

za 5530 hektarov so uvedene predpriprave. Agrarne operacije se povoljno razvijajo, odkar je v ta namen dovolil deželni odbor zdatnejša sredstva, opravičena pa je zahteva, da tudi vlada stori v tem oziru svojo dolžnost ter že vendar jedenkrat nastavi tretjega komisarja, ki je neobhodno potreben.

Poslanec Božič omenja, kako je ljudstvo, vzlasti vipavsko, nevedno v gozdnih zadevah, od-toč veliko kaznij, ker gozdni komisarji strogo postopajo. V gozdne odseke vsled vednih preprirov volijo manj zmožni ljudje, ki zanemarjajo svoje dolžnosti. Zato predlaga resolucijo, naj bi gozdni organi ljudstvo poučevali o gozdni kulturi in o gozdno-varstvenih naredbah. Ta resolucija je bila vsprejeta.

Poslanec Murnik poroča o prošnji Avgusta Jak-a, pomožnega uradnika, ter se mu dovoli izredne miloščine 30 gld.

Poslanec grof Barbo poroča o prošnji vdove ranocelnika Jos. Janzekovič ter se ji poviša podpora na letnih 200 gld.

Po predlogu istega poslanca se dovoli dr. St. Divjaku, zdravniku na Studencu, remuneracije 200 gld., dr. Karolu vitezu Bleiweisu, primariju v deželni bolnici, remuneracije 200 gld., vdovi zdravnika Preinič 50 gld. vzgojnine za tri leta.

Poslanec Kalan poroča o prošnji županstva v Krškem za podporo za novo bolnico. Dovoli se vsakoletna podpora 700 gld., in sicer 500 gld. za rednega in 200 gld. za družega zdravnika v slu-čaju večjih operacij; dovoli se pa tudi za prvo obratno leto 1000 gld. kot predujem za vzdrža-vanje bolnice proti obračunu in natančnim raču-nom, kateri se imajo predložiti deželnemu odboru. Poleg tega naj se deželni odbor pouči o dejanj-skih razmerah glede vzdrževalnih troškov za krško novo bolnico.

Poslanec Pfeifer povdarja, da je v minolem zasedanju deželni zbor za ustanovitev bolnice v Krškem izrekel najdostojnejšo zahvalo blagi do-brotnici, ki je, kakor smo čuli iz ust gospoda poročevalca, svojo izredno radodarnost še popol-nila s tem, da je velikodušno prevzela stroške za stavbeni prostor, ograjo, stavbene načrte ter za vso notranjo opravo z bogatim instrumentarjem vred. Tedaj je bolnica gotova ter pripravljena za sprejemanje bolnikov.

Da se pa to hitreje omogoči, dovoli dežela po današnjem nasvetu finančnega odseka vsako leto 700 gld. za zdravnika in za letos 1000 gld. posojila za prvotne stroške bolnišne postrežbe. — Občina Krška pa boče po zatrditvi ondotnega žu-pana oskrbovala bolnico, tedaj tudi nosila primerno breme.

Bolnica bo sicer iz početka privatna, postane pa lahko javna, ako se vlada prepriča, da bolnica vspešno posluje po regulativu drugih javnih dobro urejenih bolnic.

V to svrhu predložila boče občina primeren statut v potrjenje visoki vladi, ki ga boče pre-gledala ter potrdila, če ugaja zahtevam takega zavoda.

Čim preje zadobi bolnica pravico javnosti, tem lažje bo shajala in vrnila posojilo deželi. Go-vornik prosi torej visoko vlado, da blagohotno podpira to prizadevanje občine ter prizna pravico javnosti bolnici, kakor hitro bodo izpolnjeni po-goji glede statuta in drugih zahtev.

Posl. Kalan poroča o prošnji zdravstvenega okrožnega zastopa v Črnomlju za podporo za zgradbo okrožne bolnice. — V ta namen se do-voli 1200 gld., in sicer, kadar bo bolnica zgrajena in se dokaže, da stroški zanjo znašajo 12.000 gl.

Po poročilu posl. Jelovška se sklene glede prošnje županstva v Slavini, da se kakor hitro

LISTEK.

Amerikanci in Florida.

(Priobčil —ár.)

Amerikancem splošno malo zaupamo in kaj radi oporekamo pri težje umljivih načrtih, češ, to je ameriansko. Nekoliko je to opravičeno, a povsem ne, in priznati moramo radi ali neradi, da smo v marsičem zadaj za Ameriko. Res je sicer, da je v Ameriki že tu pa tam spodletel kak predrzen poskus, ne moremo pa tudi utajiti, da so že mnogo iznašli, izmislili in izvršili ravno Amerikanci, o čemer smo v Evropi mislili, da je sploh nemogoče.

In tako je prišel zadnji čas zopet nov načrt čez morje; načrt, ki je zares amerianski, a pomemben ne le za severno Ameriko, marveč za vso Evropo, in nič čudnega ne bo, če spravi na noge v kratkem celo diplomatske zbornice.

Znano je, da v severni Ameriki nimajo ravno ugodnega podnebja, in drzni Amerianskec misli spremeniti zračno toploto. Ta misel pa ni čisto nova, ampak stara že blizu 150 let; zakaj že slav-nemu Benjaminu Franklinu je rojilo nekaj podobnega po glavi, a mož ni imel za to niti časa,

niti dovolj sredstev. Sedaj pa se je znova popri-jela njegove misli inženerska družba Ally Sloper et Co., izdelala je za to že načrte, jih predložila kongresu, in prav mogoče je, da se prične v ne-kaj letih z delom.

Pa poreče kdo, da je sprememba podnebja nemogoča, amerianska in neumljiva namera. Navidezno je to res, a v resnici je ta načrt bistro-umen, važen in dasi težaven, vendar mogoč in izvršljiv vsaj deloma.

A kako naj spremene podnebje ali klimo? Odkod naj dobe toliko toplote, da boče zvišali srednjo letno toplino vsaj za malo stopinj? Zares težki vprašanji, a Amerianskec je prepričan, da ju bo rešil.

Iz skušaje nam je znano, da imamo v Evropi na mnogih krajih precej milejše ali hladnejše pod-nebje, nego bi je morali imeti po zemljepisni ši-rini.* Pa tudi Azija in Amerika kažeta v krajih jednake širine zelo različno toploto, tako da je računanje srednje letne temperature po zemlje-pisni širini nezanesljivo. Tega so pa vzrok morski tokovi, gorki in mrzli. Koliko vplivajo le-ti na podnebje, naj kaže ta primer: Newyork-Neapelj,

* To je: čim bolj oddaljen je kak kraj od ravnika tem mrzlejše podnebje in narobe.

Berolin Irkutsk leže v jednaki zemljepisni širini, in vendar je newyorško podnebje bolj podobno berolinskemu, nego neapeljskemu, in v Irkutsku imajo precej hujše zime, nego v Berlinu. Če bi torej ne bilo morskih tokov, bi morala biti zračna toplota na vseh krajih jednake širine jednaka.

Severna Amerika ima po zemljepisni širini jako ugodno ležjo, a neprilichno pretakanje morske vode dela ondotno podnebje razmerno zelo mrzlo. To so že dalj časa opazovali učenjaki, a do danes niso upali na dan z načrti. Sedaj pa so prepri-čani, da se jim posreči odkazati nov tek morski vodi.

Največ vplivata na severoameriansko pod-nebje dva toka: takozvani zalivski topli in severni ali polarni mrzli tok. Prvi prihaja ob obrežju od južne Amerike proti severni in se zliiva v mehi-kanski zaliv; tu se potem zasuče in teče ob ob-režju proti severu do polotoka Floride, a dalje ne more naravnost, ampak se mora obrniti proti vzhodu v odprto morje. Daleč od obrežja dobi zopet toliko moči, da more kot prvotno proti se-veru. Nato se zabrne obliivajoč in ogrevajoč Skan-dinavijo in se strne ob teh straneh Angleške. — Nadaljna pot za nas nima pomena.

(Konec sledi.)

mogoče pošlje deželni hidrotehnik na lice mesta, da se pouči o potrebi vodovodov in vodnjakov v vaseh Slavina, Koče, Rakitnik, Grobišče in Žeje.

Glede prošnje županstva v Trebnjem za uvrstitev občinske ceste od Trebnjega v Račjeselo in od Dol. Nemškevasi do Trebelnega med okrajne ceste, o kateri je poročal grof Barbo, se posl. Žitnik sklicuje v prvi vrsti na soglasni sklep dež. zbora iz l. 1892, s katerim se je dež. odbor naročilo, da pri ureditvi cestnega omrežja na Dolenjskem gleda na to, da se spravi v organično zvezo z dol. železnico.

Dalje se je deželni odbor naročilo, naj vse potrebno ukrene, da poizve glede cestnega omrežja poleg dolenjskih železnic od dotičnih cestnih odborov in drugih udeležencev njih želje zaradi uredbe cest v svrhu najugodnejše zveze z dolenjsko železnico in v prihodnjem zasedanju stavi primerne nasvete.

V tem slučaju pa se ljudstvo samo oglašja za boljše cestne zveze z železnico. Že l. 1897 je bila na dnevnem redu jednaka prošnja, a dež. zbor jo je izročil dež. odboru z naročilom, da na podlagi poizvedb, in osobito izjave dotičnih cestnih odborov v prihodnjem zasedanju poroča. — Jaz ne vem, pravi govornik, kaj je storil dež. odbor, v poročilih za zadnji dve leti ne najdem ničesa. Zato naj se sl. deželni odbor vsaj letos gane, da izvrši sklep deželnega zbora, vpraša za mnenje okrajna cestna odbora in na podlagi te izjave potrebno ukrene po želji prebivalstva. Okrajni cestni odbor trebanjski se gotovo ne bode upiral, ker mi je znano, da podpira ravno predloženo prošnjo. Posebno pa je prebivalstvo trebelevske občine potrebno boljše ceste. Kar hoče spraviti na železnico, mora voziti po dolgem ovinku skozi Mokronog. Boljše dovozne ceste pa so tudi v interesu deželne finance, ker ima dežela že sedaj znatne stroške vsled poročstva za prioritete obveznice. — Deželni odbor naj torej malo hitreje izvršuje sklepe glede dovoznih cest, kakor sta ravno omenjeni.

Poslanec Ažman poroča o paragrafu 8. letnega poročila, ter omenja, da se je pretečeno leto na Kranjskem dovolilo, oziroma ustanovilo in napravilo 11 novih šol s 13 razredi, da so se že obstoječe šole razširile z 20 razredi, da se je napravila 1 ekskurendna šola, 2 šoli za silo in 1 prikladnostna šola; skupaj 37 novih razredov.

Daljša debata se je razvila pri marg. št. 37, ki govori o štirirazrednici v Toplicah pri Zagorji. Deželni šolski svet je na prošnjo krajnega šolskega sveta v Zagorji proti ugovoru okrajnega šolskega sveta v Litiji odredil, da naj se v imenovani šoli podučuje v nemškem jeziku že precej v 1. razredu. Zoper to odredbo se je deželni odbor pritožil na ministerstvo za uk in bogočastje, povdarjajoč, da tako ravnanje v obraz bije vsem pedagogičnim načelom, in da nikakor ne kaže zavoljo peščice nemških otrok (razmerje po zadnjem štetju 2364 slovenskih in 386 nemških prebivalcev) zanemarjati slovenskih otrok, ki nemščine nič ne potrebujejo in se z vbijanjem nemščine le po nepotrebnem mučijo!

Jednako se je obsojalo tudi postopanje dež. šolskega sveta, ki je proti sklepu deželnega zbora dne 6. marca 1897, da naj se na štirirazrednicah začenja s podukom družega deželnega jezika le tam, kjer to zahtevajo šole vzdržavajoči faktorji, vendar samovlastno odredil, da naj bo ta poduk na vseh takih šolah obligaten.

Posl. Hribar je zastopal in branil deželnozborni sklep iz leta 1897; deželni predsednik in posl. dr. Schaffer pa sta zagovarjala odredbo dež. šol. sveta.

Na predlog poslanca Hribarja je bila ta točka letnega poročila s protestom na znanje vzeta.

Glede šolskih sester in redovnic za poduk ženske mladine na dekliških šolah po mestih in trgih je deželni šolski svet izjavil, da pripoznava njih dobre vspehe na takih šolah, vendar pa bi jih ne upal sam klicati na take šole, ker bi jim potem morala dežela zidati tudi ustave in samostane, kar bi bilo predrago. Poročevalec se je v imenu odseka zadovoljil s tako izjavo, ker je razvidno iz nje, da bi se šolska oblastva vsaj ne protivila nastavljanju redovnic na dekliških očitnih ali privatnih šolah, kjer bi se naselile po kaki ustanovi ali želji kakega občinskega zastopa.

Kmetijska šola na Grmu. Poročevalec posl. Schweiger. Marg. 82 govori o posameznih panogah kmetijstva. V poročilu o sadjarstvu se bere, da se škart drevesa razdeljuje brezplačno med občane. Škart se po mojem mnenju zavrže, ker za rabo ni posebno sposobno. Da-li se srečnim obdarovancem pove, da so drevesa škart, ne vem; tudi ne vem, če obdarovanci ta drevesa sade ali morda ž njimi kurijo, to pa vem, da taka škart drevesa, če se posade, ne rastejo lepo in tudi zaželjno ne rode in če se potem zvé, da so drevesa iz kmetijske šole, dvomim, da taka drevesa pospešujejo ugled šole. Dež. odbor naj v tem smislu opozori in pouči šolsko vodstvo na Grmu.

Pri vinarstvu bi le to opomnil, da dež. odbor vodstvo opozori glede ameriške trte rupestris monticola, da se je ne bo preveč zasadilo in le na takih mestih, ki so res prikladni za to trto.

Glede na namakanje travnikov odsek izreka svoje obžalovanje, da se ne bode izvrševalo, dasi so se začetkoma za to namakanje izrekli vsi dotični faktorji.

Pri zadnji številki, katera nam pravi, da se zaradi zidave govejega hleva ne bo ravnalo po nasvetu dotične enquete, prosim gosp. poročevalca za pojasnilo. —

Pojasnilo vzamem na znanje, le to se mi čudno zdi, da se dobrim drevesom daje poniževalno ime škart.

Prihodnja seja je v petek.

Zoper alkoholizem.

Vsi, ki se pri nas zanimajo za blagor ljudstva, priznavajo škodljivost pijančevanja. Po listih odmevajo glasovi upjočih v puščavi proti nezmernosti; raz prižnic se oznanjajo časne in večne kazni, ki čakajo pijance. Resnega boja zoper nezmernost v pijači z besedo in zgledom se pa pri nas nikdo ne mara lotiti. Vsak hoče veljati zmeren; za nesrečo pijancev se pa le v toliko zmeni, da žalostno vzdihuje o človeški popačenosti, pijancu očita njegovo slabost, mu slika gorje, ki ga čaka, priporoča mu lepo čednost zmernosti; da bi pa nesrečnemu bližnjemu z besedo in zgledom pomagal, rešiti se spon nesrečne razvade, se mu zdi nepotrebno. Ne le to, marveč s svojo dozdevno zmernostjo je že marsikdo zmernega zapeljal v nezmernost.

Lepo in dobro je priporočati čednost zmernosti in svariti pred nezmernostjo, pa to ne zadostuje. Treba je ljudi podučiti, v čem je škodljivost pijančevanja, o lastnostih opojnih pijač, o razvadah in predsodkih pri uživanju. Resnico je treba iskati in učiti, naj bo tudi bridka tistim, ki se tolažijo z besedami apostola: »bratje veselite se vselej v Gospodu; še rečem veselite se«, tu veljajo besede Gospodove: »spoznali boste resnico in resnica vas bo oprostila«. Kdor je po svojem stanu poklican učenik ljudstva in mu je pri srcu sreča, časna in večna, ljubega naroda, naj se pouči o takozvanem alkoholnem prašanju. Znanstvenih in poljudnih spisov v nemškem jeziku, ki je nam najbolj pristopen, ne manjka. Najprimernejša priročna knjiga o tem je: Temperenz-Handbuch für Primar- u. Secundarlehrer v. Jules Denis, deutsche Uebers. v. Harald Marthaler, Bern, Agentur des blauen Kreuzes. Naroči se lahko v založbi: Pelikan Schaan, Lichtenstein. Resnico je treba sprejeti, naj pride odkoderkoli. Kar se tega prašanja tiče, smo katoličani res nazadnjaki. Neverni učenjaki nam spričujejo in pojasnujejo staro krščansko resnico v zatajevanju samega sebe. Protestanti so prevzeli nalogo usmiljenega Samarijana pri bolnem človestvu. Mări ne bodo katoliški razumniki prevzeli dedščino judovskega duhovnika in levita! R. kardinal Manning se je trudil za to in tudi dosegel, da so na Anglaškem katoličani, kar se tega vprašanja tiče, ravno tako in še bolj delavni kakor protestanti. Med nemškimi škofi se v tem odlikuje Mg. Aug. Egger v St. Gallen, ki je veliko spisal o boju zoper pijančevanje. Tudi sedanji kneznadškof goriški je koj v začetku svojega pastirstva na Kranjskem priporočal družbe treznosti. Vsak naj stori svojo dolžnost po svoji najboljši vednosti in zmožnosti, bodisi kot zmeren ali trezen, bodisi kot popolnoma zdržen, ali kakor so tehniški izrazi: temperent ali abstinent. Treznost je cilj, zdržnost orožje.

Obojni lahko složno delujejo. Če pa kdo vidi v vedenju abstinentov kako očitanje, naj se na

tihem pred Bogom in svojo vestjo opraviči; če ga vest pohvali, prav je; če se pa ne čuti čistega, naj svoje nevolje ne znaša nad »farizejskimi« abstinenci. Čudno je, da abstinenta kot čudaka pomiljujejo ali celo kot nasprotnika smešijo ravno tisti, ki se hudujejo zoper nezmernost in priporočajo svojo zmernost. Kdor je res zmeren, se mora le veseliti, če je mnogo ljudi popolnoma zdržnih, ker zdržnost je le viša stopinja treznosti.

Zgodovina in uspehi boja zoper pijančevanje dokazujejo, da je le popolna zdržnost uspešno orožje zoper nezmernost. Zdržnost seveda mora biti po pameti utemeljena. Dobro in zaslužno je, ako se kdo zatajuje zavoljo večnega življenja, pri tem pa misli, da je zatajevanje škodljivo telesnemu življenju. Nikake težave pa ne dela zdržnost in zatajevanje tistemu, ki je prepričan, da služi njemu in vsemu človeštvu v časno in večno srečo. To prepričanje doseže, kdor resno preuči alkoholno prašanje. To prepričanje potrjeno z lastno skušnjo, bo skušal abstinent vcepiti tudi drugim, posebno pijancem, in ravno to prepričanje je najmočnejša zaslomba proti zlorabi opojnih pijač.

Ne velja tedaj pomilovati in smešiti abstinentov, ker se s tem ljubitelje opojnih pijač le potrdi v svojih predsodkih in razvadah.

Nesrečno pijančevanje se je že globoko zajedlo med naše ljudstvo ne le med kmeta in delavca, viši stanovi so žalibog izgled nezmernosti. Zdi se, kakor da je sam satan oslepil čuvaje ljudstva, da ne vidijo in ne presodijo, da je ravno nezmernost kriva, da se naše ljudstvo ne more prospeti do blagostanja, in kjer se prizadeva, tam ga nezmernost ustavi in nazaj pahne.

V boju zoper alkoholizem se je pri nas do zdaj prav malo ali nič doseglo. Družbe treznosti imajo dober namen, pa ga ne dosežejo, ker ne podajajo orožja proti razvadam v uživanju opojnih pijač. Morebiti rešijo in obvarjejo posameznega človeka, pijančevanju na splošno ne škodujejo. Kakor je stanovska čistost brez devištva splošno nemogoča, tako je v sedanjih razvadah nemogoče doseči splošno zmernost brez zdržnosti nekterih. V družbe treznosti je treba primešati nekoliko prostovoljne popolne zdržnosti ali abstinence. Zapoved zatajevanja samega sebe velja še vedno in če je kje, je gotovo v tej zadevi na pravem mestu in potrebna. Družbe treznosti bi se morale preosnovati po izgledu švicarske katoliške zveze abstinentov (Schweizer katholische Abstinentaliga). Člani te zveze so dvojni: Člani 1. vrste se zavežejo vsaj 3 mesce popolno zdržati se vseh opojnih pijač, razven pri obrednih potrebah in po zdravnikovem predpisu. (Dalje sledi.)

Kriza v hrvatskem gledališču.

Iz Zagreba, 25. marca.

V hrvatskem deželnem gledališču je nastopila kriza. Groze se, da bode morala opera izostati ter se le drama gojiti radi prevelikih stroškov, ki se zahtevajo za opero. Sedanji gledališčni intendant Hreljanović je namreč predal deželnej vladi poročilo, po katerem mu ni mogoče z dosedanjo subvencijo vzdrževati opernega osebja ter ob enem prosi, da se podpora poveča. Toda deželna vlada mu prošnje ni uslišala, nego mu je odgovorila, da je dosedanja deželna podpora namenjena v prvem redu dramam, in ako intendant ne more vzdržati z dosedanjimi dohodki poleg drame tudi opero, naj se ista razpusti. Znano je, da ima Hrvatska v letošnjem proračunu znaten primanjkljaj in da se bode leta bržkone pod sedanjimi žalostnimi finančnimi odnošaji, v katerih se nahaja Hrvatska nasproti Ogerskeji, ponavljal vsako leto, pa se zategadelj štedi, kjer se le da.

Deloma je to stališče deželne vlade opravičeno, kajti dežela daje zdaj za gledališče 50.000 goldinarjev, a to je lepa podpora ter se da ž njo tudi kaj narediti. Seveda se s to svoto ne more vzdrževati tudi opera, kakoršno hočejo imeti Zagrebčani. Poprejšnji intendant dr. Miletić ima zares velike zasluge, da je hrvatsko gledališče postalo znamenito po svojih opernih in dramskih predstavah. Za reklamo je bil on veliki mojster in privabil je na gostovanje v Zagreb najznamenitejše pevce in pevkine in igralke. Še nobenkoli jih ni bilo toliko v Zagrebu, kakor za intendanta Mile-

tiča. To je vleklo občinstvo v gledališče. A ravno tako je gledal omenjeni intendant, da sledi v predstavah noviteta za noviteto, če tudi se pri tem večkrat ni gledalo na pravo vrednost dotičnega dela. Čuli so se že takrat mnogi prigovori in zares ni bilo vse zlato, kar se je svetilo. Dohodkov je bilo seveda precej, kajti občinstvu je vse to ugajalo, a vrh tega je novo gledališče vabilo marsikoga na predstave, dočim v staro ni hotel zahajati. Toda sam dr. Miletić je opazil zadnji dve leti, da se zanimanje za gledališčne predstave gubi in da so dohodki vsako leto manjši, a ker je bil on obvezan, da primanjkljeje pokriva sam, odstopil je, kajti poleg velikega truda ni hotel imeti še denarne zgube.

Gledališče je prevzel novi intendant Hreljanović z nekim primanjkljem, ki se je pa do zdaj precej povečal, kajti novi intendant ni imel prave sreče pri vsej svojej spretnosti in sposobnosti. Niso imeli prav oni časopisi, ki so mu oponesli, da je sam največ kriv, da je primanjkljeje tako velik; ni verjetno, da bi bil sam Miletić bolje dovršil od Hreljanovića. Že sam abonement na lože se je silno zmanjšal. Prvo leto so dobili za lože v novem gledališču 40.981 gld., drugo 33.631 gld., tretje leto le še 26.000 in letos le 16.000 gld. Vidi se, kako so že za Miletićeve intendantije dohodki padali, seveda je znal deloma ta primanjkljeje pokriti z dohodki od predstav, kar se Hreljanoviću ni posrečilo. Da se morejo pokriti vsi stroški za plače, je treba dohodka od vsake predstave 704 gld., a dobivalo se je letos le po 133 od drame, 340 gld. od opere, 267 od operete in 318 gld. od ferije. Po tem takem je moral nastopiti velik primanjkljaj, ker za gledališče daje dežela 50.000 gld., mesto Zagreb 10.000 gold. in neki izvanredni dohodki iznašajo 6000 gld., dočim je abonement na lože padel od 40.000 gld. na 16.000 gld. Vrh tega se onih 10.000 gld., katere daje kralj vsako leto od svojih dohodkov za hrvatsko gledališče, uvrščuje v deželni prinos, mesto da se računa kot poseben dohodek. Tudi to je značilno za hrvatske odnošaje. (Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. aprila.

Stališče katol. ljudske stranke napram rešitvi jezikovnega vprašanja s § 14. pojasnil je te dni v »Linzer Volksblattu« neki državni poslanec in razvijal približno naslednje misli: Poslanec najprej omenja poročila nekaterih čeških listov, da se namreč nekateri desniški krogi ne strinjajo z vladnim namenom, ki hoče namreč s pomočjo § 14. izdati nov jezikovni zakon in vrediti jezikovne razmere. Mož pravi, da on sicer ni prepričan, kako bo večina sodila to vladno stopanje, ve pa, da v katoliški ljudski stranki ni nikakega poslanca, ki bi ugovarjal vporabi § 14. Res je sicer, pravi dopisnik nadalje, da se za vse slučaje ta paragraf ne da vporabiti, toda tu je potrebna izjema, ker drugače ne bo mirnim potom mogoče rešiti jezikovnega vprašanja. Temu pritrja vsa katoliška ljudska stranka, akoravno se nahaja na strogo avtonomistiškem stališču. Mi pa želimo čim preje rešitve narodnostnega vprašanja, ker državni zbor je politično mrtev, nemški poslanci češkega deželnega zbora se pa tudi ne marajo vdeleževati spravnihi pogajanj. Po vsem tem sklepati in uvažuje vse okolnosti moramo izjaviti, da je le paragraf 14 ključ za rešitev jezikovnega vprašanja, in upamo, da se tej misli pridružijo vse ostale desniške stranke.

Novi šolsko-nadzorstveni zakon za Predarlško. Večina deželnega zastopa te kronovine vsprejela je v jedni zadnjih sej nov načrt zakona glede nadzorstva šolskega pouka, v katerem se ne določa ničesar drugega, nego to, kar bi se moralo že davno in brez vsakih ovir izvrševati, namreč sonadzorstvo cerkve nad poukom v šolah ne samo v verskih, ampak tudi v drugih predmetih. Vkljub temu je zavladal po vsem židovsko-liberalnem taboru nepopisen krik, češ šolstvo ne samo na Predarlškem, marveč v celi Avstriji je v veliki nevarnosti, da preti vse poplaviti klerikalna povodenj, in kličejo vlado na pomoč, svetujoč jej, naj vendar ne predloži tega »klerikalnega izrodka« v potrjenje. No, škof Zobl ter 15 glasov broječa večina sta že slutila, kaj

bodeta provzročila s svojim sklepom, in sta vsled tega že pred razpravo o tem zakonskem načrtu oddala svoje dobro utemeljene izjave, v katerih sta pojasnila, zakaj hočeta tako postopati in ne drugače. Liberalno manjšino, broječo 4 glasove, skušal je zastopati posl. Ganahl, toda svoje naloge ni mogel srečno rešiti, ker se slaba stvar ne da zagovarjati.

Položaj na Ogerskem spremenil se bo v kratkem na bolje, tako upajo nekateri preoptimistično sodeči krogi ne samo na Ogerskem, marveč tudi v Avstriji. Izvajajo pa te svoje misli iz naslednjega najnovejšega ministerijalnega ukaza, kateri se tiče priprav za prihodnje volitve, ki pa še niso razpisane. Ministerski predsednik Szell naroča vsem osrednjim volilnim odborom, naj se pri sestavi volilnih imenikov kar najstrožje ravnajo po zakonitih predpisih ter vse došle ugovore po preteku postavnega roka nemudoma pošljejo notranjemu ministerstvu. Začasni volilni imeniki morajo biti na javen vpogled razgrnjeni od 2. do 25. julija ter naj se vsprejemajo reklamacije od 5. do 15. istega meseca. Kdor bi se ne ravnal strogo po tem predpisu in bi ne postopal popolno nepristransko, doletela ga bo najstrožja disciplinarna kazen. — Res je sicer, da je bila ta ministerijalna naredba nujno potrebna, ker akoravno ne določa nič novega, se dosedaj volilni odbori niso prav nič brigali za zakonite določbe v tem oziru in so popolno samovoljno »delali« volitve, kakor je njim bolj ugajalo, toda iz tega vladnega koraka že sklepati, da se hoče Szell res ravnati po naznanjenem geslu »pravica in zakon«, bilo bi vsekako prezgodaj, ker pač nihče ne ve, kako bo postopala vlada sama in uvaževala vložene ugovore proti sestavi volilnih imenikov in druge upravičene pritožbe. Toda tudi s pravilno in pravično sestavo volilnih imenikov še ni vse končano, ker se je dosedaj le preveč nasilno postopalo pri volitvi sami. Ako hoče ministerski predsednik izvajati res pravico in zakon, mora tudi tu in še marsikje drugje energično poseči vmes in temeljito odpraviti sedanji gnjili sistem, potem je šele upati, da se spremeni položaj na Ogerskem, tako, kakoršen bi bil moral biti že od začetka.

Izd splošnih volitev v Španiji je sedaj večinoma znan na celi črti. Vladna večina šteje 266 poslancev, liberalna manjšina pa 116. Razdele se pa ti mandati tako-le: ožjih somišljenikov ministerskega predsednika Silvele je 180, minister Polavieja ima 33 pristašev, 30 je takozvanih »ultramontancev«, 18 pristašev Tetuanovih, 86 pravih liberalcev, 30 somišljenikov Gamazovih, 15 republikancev, 5 Romerovih pristašev ter 4 karlisti. Kakor se vidi, izgubile so vse opozicijske stranke po nekaj mandatov, največ pa liberalci Gamazove barve, ki so imeli poprej 63 poslaniških sedežev v svoji oblasti. Republikanci so izgubili pet mandatov, Romerovci in karlisti pa po dva. V Madridu je ostalo razmerje nespremenjeno in je izvoljenih pet konservativcev in trije liberalci. Castelar je pogorel, prodril pa je zopet bivši ministerski predsednik Sagasta. Liberalni listi obžalujejo, da je sestava zbornice preveč mnogovrstna, toda to velja v prvi vrsti za opozicijo, ki je po svoji sestavi res nesposobna za vsako akcijo. Socijalistični kandidati so pogoreli na vsi črti, akoravno se je ta klika posluževala sem ter tje tudi najskrajnejih sredstev.

Gospodarski položaj v Ljubljani.

(Dalje.)

7. Zakaj kritikujemo mestno gospodarstvo?

Zgodovina naše občinske uprave dokazuje istinitost naših pritožb. Ne navajamo družega dokaza, ko besede gospoda podžupana dr. vit. Bleiweisa na banketu prirejenem na čast novega župana Iv. Hribarja. Gospod podžupan je napil novemu županu, ki je pravi mož, da izvleče občinski voz iz blata, kamor je zašel. Če tiči kaka stvar v blatu, se ne more imenovati dobra, toraj je bila občinska uprava slaba. Sedaj pa pod novim županstvom visi občinski voz v zraku. Vse gre kakor na perutih in kakor bi ne bilo treba nobene prave podlage. Tako si je na pr. gospod župan Hribar v glavo vtepel misel: »Mestni dom« mora še letos stati. In res. Brez vsake debate se je sklenilo izdati ogromno svoto 120.000 gld. za zgradbo na tako nesrečnem kraju,

kakor si ga v Ljubljani niti misliti ne moremo. Koliko bo pa stalo potrebno podzidanje grada! Govori se, da gotovo čez 20.000 gld. Ali je bila stavba potrebna? Nikakor! V tej hiši bode shramba gasilnega orodja, vodovoda in elektrarne, nekaj stanovanj mestnih stražnikov in pa stalna straža požarne brambe. Skoraj polovico velikanskega poslopja pa zavzema dvorana, in na to je gospod župan Hribar vso svojo pozornost obráčal, da bode v nji pozdravljal in sprejemal razne shode in deputacije. Občinski svet je sam pripoznal, da bodo znašali kosmati dohodki komaj 2000 gld., vse drugo bode morala občina doplačevati. Dandanes mora donášati hiša najmanj 7 odstotkov kosmatih dohodkov, da se vzdržuje, obrestuje in amortizuje. Občini bo treba tedaj vsako leto primakniti najmanj 6000 gld. Ta svota je majhna, če se vračuna tudi razsvetljava in troški hišnika. Vse to se je moralo kar čez noč na vrat izvršiti, kakor da bi za petami gorelo, samo da je dvorana gotova in gospodu županu prilika dana, avstrijske ognjegasce v Ljubljani sprejeti in pozdraviti. V Ljubljani imamo dovolj lepih dvoran, in vse so prazne! Ali se ne pravi na ta način metati denarje skozi okno. Tako gospodarstvo je pod vsako kritiko in zasluži izraz, katerega je novepečeni, neizkušeni mladi odbornik dr. Hudnik predlagal za »Slovenca«. Tu bi bil na pravem mestu. Mestna dvorana, ki je poprej služila raznim korporacijam za shode, je v ta namen vsled nove ženijalne preuredbe našega gosp. župana Hribarja za vsako tako uporabo nesposobna. Z dragim denarjem 20.000 gld. se je dvorana povečala, a ne v širjavo, marveč v visokost, tako da je najbolj neakustični prostor v celi Ljubljani, pravi »monstrum« dvorane.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. aprila.

(Vseslovenska delavska slavnost.) Udeležbo so nadalje prijavila sledeča društva: 22. I. ljublj. delavsko konsumno društvo; 23. Kmetijsko društvo v Dobrunjah; 24. Gospodarska zadruga na Češnjici v Selški dolini; 25. Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Št. Vidu nad Ljubljano; 26. Kmetijsko društvo v Ribnici; 27. Bralno društvo v Ratečah. — Društva, ki vam je na tem ležeče, da se vseslovenski delavski praznik dostojno obhaja, ganite se!

(Iz mestnega zbora ljubljanskega.) Župan otvori sejo in naznani, da mu je došel dopis kranjske hranilnice, v katerem naznanja, da je podarila župljanom sv. Jakoba 12.000 gld. za nakup stavbišča za župnišče. Za to darilo se na predlog odbornika dr. Požarja hranilnici izreče zahvala, posebno še radi tega, ker je s tem činom mnogo pripomogla k regulaciji onega dela mesta. — Magistratni ravnatelj Vončina poroča o poročilu magistrata o podelitvi meščanskih podpor v znesku 20 kr. na dan. Vloženih je bilo šest prošenj; ugodilo se je prošnjam Antona Lipuš, Marijane Hafnar in Hermine Colorado. — V občinsko zvezo proti pristojbini 100 gld. se sprejme Ferd. Stare, c. kr. sodnik v pokoju. — Glede nameravanega povišanja pristojbin za stavbne ogleda, ki znašajo sedaj 4 gld. za večje in 2 gld. za manjše stavbe, se sklone opustiti vse nadaljne korake, ker bi finančni vspeh bil preneznaten. — Komisar Tomec poroča v zadevi sezidanja nove hiše za Pohlovkino ustanovo na voglu Emonske ceste in Gradaških ulic. Omenjena ustanova je obstajala iz dveh hiš, kateri je pa potres poškodoval, da se je morala jedna podreti. Deželna vlada je tedaj naklonila 8000 gld. podpore, od katere se je pa porabilo samo 2000 gld. za podiranje in delno popravilo druge hiše. Ker pa na tem mestu radi podaljšanja Emonske ceste ne bo preostalo dovolj prostora za gradnjo nove hiše in ker bi vlada sicer zahtevala nazaj neporabljenih 6000 gld., se v smislu sklepa zastopnikov stolne, šentjakobske in trnovske cerkve ter ubožnega zaklada, ki vsi sorazmerno uživajo dohodke te ustanove, načelno sklone graditi novo hišo na bližnjem mestnem, nekdanjem Črnetovem ter vmesnem prostoru, ki ga je v to svrhu odkupiti. — Poročilo odb. Sveteka o skontraciji mestne blagajnice dne 9. aprila se vzame na znanje. — Odbornik dr. Stare poroča o ponudbi Marije Regalijeve za odkup stavbišča

na sv. Petra cesti. Za del parcele, za katero se je določila kupna cena 2200 gld., ponuja imenovana 900 gld. Magistrat predlaga, naj se ta del ne odstopi pod 1500 gld. in se toraj ta ponudba odkloni. Odsek se strinja s tem nasvetom in predlaga, naj se zahteva le polovica prvotno določene cene, namreč 1100 gld. (Obvelja.) — Löschnerevi ustanovi v prid zdravniškim vdovam in sirotam se dovoli 30 gld. Poročevalec odbornik dr. Požar. — Ugovoru kranjske hranilnice glede brezplačnega odstopa sveta za cesto, ki bo peljala čez stavbišče za Franc Jožefovo zavetišče, se ugotovi, ker hranilnica, kakor pravi v dopisu, ni lastnica, marveč le upraviteljica zemljišča in ker tega ne namerava parcelirati. Prvotni sklep v tem oziru se toraj razveljavi, potrdi pa sklep glede ceste same. Poročevalec odbornik Žužek. — Ostale točke dnevnega reda se rešijo v tajni seji. — Odbornik Pavlin interpeluje župana glede naprave poti do glavnega vhoda v deželnovladno poslopje. — Župan odgovori, da se pot kmalu primerno vredi.

(Častno svetinjo) priznal je deželni predsednik učitelju Fr. Muhiču v Št. Jerneju.

(Gospodu tatu »Narodovemu«.) Hvaležen sem vam, da meni ni treba na dolgo dokazovati, kaj ste. Vi priznavate, da ste pismo v župnišču vzeli; da Vi to imenujete »našel«, kaže samo Vašo nevednost o pojmu poštenosti. Kaj stori pošten človek, ako najde stvar, ki ni njegova? In če jo tudi na cesti zuna najde, vé, da jo treba vrniti lastniku. — O drugem z Vami ne govorim, kajti s človekom, ki ne loči med mojim in tvojim, se ni pretekati, ker zato ni dane podlage.

Šentjakovski župnik Rozman.

(Poletni vožni red državnih železnic,) ki stopi v veljavo s 1. majem, naznanja pred vsem, da bo zopet pričel voziti takozvani potresni vlak mej postajama Ljubljana-Lesce. Iz Ljubljane bo odhajal zvečer ob 7. uri 15 min. ter došel v Lesce ob 8. uri 50 min.; iz Lesce bo pa odhajal ob 6. uri 20 min. zjutraj ter došel v Ljubljano 5 minut pred osmo uro. Na dolenski železnici bodo vozili mesto mešanih sekundarni vlaki. Na kamniški progi pričneta s 1. majem zopet voziti dva nedeljska in prazniška vlaka; prihod v Ljubljano ob 9. uri 55 minut in odhod ob 10. uri 25 min. zvečer.

(Štajerski deželni zbor) je imel včeraj sedemnajsto sejo, v kateri je poslanec Hagenhofer utemeljil predlog glede kmetijskih zadrug. Predlagatelj zahteva, da deželni zbor z vsemi sredstvi pospešuje zadrugno gibanje. V to svrhu naj bi potovalni učitelji prebivalstvo poučevali o koristi zadrug, deželni odbor naj bi pripravil pravila za raznovrstne zadrug ter jih podpiral z denarnimi sredstvi s pogojem, da jih sme potem deželni odbor tudi nadzirati. V ta namen naj se deželni odboru dovoli kredita 5000 gld. Dalje deželni zbor odobri proračun učiteljskega pokojninskega zaklada v znesku 187.803 gld. Grof Stürgkh v imenu finančnega in šolskega odseka poroča o uravnavi plač učiteljskega osebja na srednjih šolah ter predlaga, da se jim dovolijo iste plače, kakor državnim učiteljem, in sicer s 1. januarjem t. l. Vsprejeta je bila tudi resolucija, naj deželni odbor stori potrebne korake, da se deželna višja realka v Gradcu podržavi. Dalje poroča grof Stürgkh o uravnavi plač učiteljskega osebja na deželnih meščanskih šolah ter predlaga, da se določi ravnatelj in učiteljem plača v znesku 1200 gld., pet petletnic, in sicer prve tri po 100, četrto in peto po 150 gld.; ravnatelji imajo pravico do naturalnega stanovanja ali stanarine in do funkcijske doklade v znesku 250 gld. (Obvelja.) Konečno dovoli deželni zbor nekaterim občinam nad 100 odstotkov občinske priklade ter izroči deželni odboru v nadaljno poslovanje predlog grofa Lamberga glede zavarovanja poslov proti škodam po ognju.

(Tržaški deželni zbor) se je otvoril v soboto 15. t. m. v odsotnosti slovenskih poslancev. Župan — deželni glavar Dompieri je govoril o nekaterih zakonskih načrtih, ki se imajo predložiti zbornici, n. pr. o preuredbi preskrbovanja beračev iz deželne blagajne in pa načrt o preosnovi volilnega reda, kateri načrt bi bil moral že izdelati deželni odbor, ker pa odbor ni imel dovolj informacij in navodil za spremembo tega načrta, tega dela ni mogel izvršiti tako, da bi zamogel načrt

dobiti cesarsko potrjenje. — No ta sprememba gre za tem, da se sploh onemogoči zastopstvo pete kurije. — Glavar odsotnih slovenskih poslancev ni omenil z nobeno besedico.

(Isterski deželni zbor) je imel včeraj drugo sejo v Kopru. Mej drugim je predložen predlog glede premeščanja okrožnega sodišča iz Rovinja v Pulj in deželnega zbora iz Poreča v Pulj. Oba predloga se izročita v poročanje posebnemu odseku. Hrvatski poslanec dr. Dinko Trinajstić je v imenu manjšine hrvatski utemeljeval predlog manjšine, naj se spisi glede dopolnilne volitve v mestni skupini Pázin-Labinj-Plomin izročé posebnemu odseku v poročanje. Mej njegovim govorom so začeli najprej italijanski poslanci kašljati in stole prestavljati, na to je občinstvo na obeh galerijah žvižgalo in ropotalo. Predsednik dr. Campitelli je ukazal izprazniti najprvo drugo galerijo in na to še prvo. Navzlic temu je bilo na prvi galeriji več ljudij. Dr. Trinajstić je pozval vladnega komisarja, naj konstatuje, da predsednik ne varuje svobode govora in dostojanstva zbornice. — Velepomenljivo pa je cesarsko sporočilo do deželnega zbora isterskega. Tiskano je na jedni strani pole: na desni polovici italijanski, na levi hrvatski. Podpisa Nj. Veličanstva in grofa Thuna sta lastnoročna, pod italijanskim sestavkom »Francesco Giuseppe«, pod hrvatskim »Fran Josip«. To sporočilo z dne 22. decembra 1898 govori o ravnopravnosti narodov ter mejsebojnem spoštovanju prava in pravičnosti. To sporočilo je sploh prvo isterskim Hrvatom in Slovencem v hrvatskem jeziku. Že ta vnanja oblika kaže, še bolj pa kratka in jedrnata vsebina, da presvetli vladar sam priznava obstanek Slovanov v Istri ter daje migljaje večini deželnega zbora in državnim organom.

(Vlak povozil jelena.) Iz Šmartna pri Kranju, 17. aprila. Tovorni vlak, ki je preteklo soboto zvečer prišel iz Ljubljane, je malo pred postajo »Kranj«, pod Gaštejem, povozil jelena. Odkod je ta nenavadna žival prišla? Najbrže iz Notranjske, kjer jih je, kakor je bilo brati lansko leto, v Planini knezu Windischgratzu ušlo 14 iz zverinjaka. — V gozdih za Savo so še ta teden videli dva (jelena in košuto), — tudi v Besnici je baje jeden.

(V znamenju »štefana«.) Politične stranke v volilnej borbi navadno nastopajo z velikimi programi, kjer razvijajo in razodevajo volilcem, kaj hočejo storiti v korist ljudstva. Naši liberalci tega ne delajo; ne ve se, ali zato ne, ker nimajo programa, ali zato ne, ker njihovim obljubam nihče več ne veruje. Liberalci upajo si pridobiti zmago pri volitvah v mestni zastop z obilimi večerjami, polnimi štefani in tlečimi smodkami. V znamenju štefana stopili so v volilno borbo. Onim volilcem, kateri ljubijo večerjo, štefan in smodke, prišel je sedaj zlati čas. Sinoči so upali ujeti liberalci z volilsko večerjo, katero so trnovskim volilcem priridili v neki gostilni v mestnem logu, trnovske glasove. Večerja je bila pripravljena, štefani polni, smodke so željno čakale kadilcev, seveda ne tako željno, kot liberalni kandidatje volilcev, — katerih pa ni bilo. Pač, da ne dobimo popravka, moramo resnici na ljubo, kot vestni poročevalci, povedati, da je prišlo celih šest — večerjancev, kajti, ali so tudi volilci, ali ne, to vprašanje se ni razpravljalo. To vprašanje pa je tudi mnogo manj važno, kot vprašanje, kdo bo plačal oštirju obilo pripravljeno večerjo, ali vsi gospodje liberalni kandidatje, ali vodstvo liberalne stranke, in ali ne bojo morda delali liberalci — računa brez krčmarja. Na praporu liberalne stranke prikazal se je zopet, kot vselej pred volitvami, štefan, kateremu se pridruži na dan volitve še golaš. Govorov, s katerimi so osrečevali liberalni kandidatje večerjevce v gostilni, nam zgodovina ni ohranila; kaka škoda za slovenski narod!

(S Sel pri Kamniku.) Tukaj obhajal se je sv. misijon od 8.—16. aprila. Vodili so ga velečastiti gospodje P. Casijan iz Brežic, P. Augustin s Klanjca in P. Angelik iz Ljubljane. Vdeležilo se ga je vse, od prvega do zadnjega iz domače župnije; prihajali so pa tudi pridno iz sosednjih duhovnij. — Bog povrni č. gospodom misijonarjem stoterno njih trud ter daj njih setvi bogato žetev.

(K protestantizmu) je prestopil v Gradcu zloglasni nemški nacionalec, Ljubljčan dr. Fr. Goltsch, amanuensis v ondotni deželni knjižnici. V Ljubljani je prestopilo, kakor je pisala N. Fr. Presse, k protestantizmu sedem nemških na-

cijonalcev. Nam o ljubljanskih »konvertitih« ni nič znanega.

(Na živinski semenj) v Novem Mestu so prignali včeraj 52 konj, 850 goved in 2460 prašičev.

(Ekskurendno šole) so otvorili v okraju Nomen v Bohinju.

(Pogorela so) včeraj zjutraj po drugi uri poslopja Fr. Petriča, Jos. Kadunca in Marije Boltežar v vasi Sarsko pri Studencu. Skupna škoda znaša 1250 gld., zavarovani pa so bili ponesrečenci le za 700 gld.

(Uravnava reke Sotle.) V seji štajerskega deželnega zbora dne 12. aprila utemeljeval je slovenski poslanec Žičkar svoj predlog glede uravnave te reke. Našteval je v svojem govoru, koliko škode provzročé vsakoletne povodnji. Več tisoč meterskih stotov sena odnese voda v Savo ali pa, ako nastopi povodenj pred košnjo, voda tako onesnaži travo, da ni več za krmo. Nadalje provzroči Sotla ogromno škodo tudi s tem, da odnaša večje kosove zemlje in se tako z vsakim letom manjšajo posestva ob njenih bregovih. Ako ubogi kmetovalec sem ter tje mora krmiti svojo živino s poplavljenim krmo, zbolí mu živina in šestokrat tudi pogine, kar je gotovo za ubožnega kmetovalca najhujši udarec. Povodnji ob bregovih reke Sotle so posebno radi tega tako pogostne, ker dela v svojem celem teku nebroj ovinkov, posebno pa v okrajih Rogatec, Šmartno, Kozje in Brežice. Po nekaterih krajih, kakor n. pr. pri Sv. Petru pod gorami, so pa temu vzrok tudi mlinci s svojimi jezovi. Uradno je dognano, da je reka Sotla provzročila v letih 1896 do 1898 samo v kozjanskem okraju nad 34.000 gld. škode, v brežiškem okraju pa samo v zadnjih dveh letih nad 55.000 gld. V kozjanskem okraju je bilo vsled te nezgode v letu 1897 prizadetih 71, lani pa 229 posestnikov, v brežiškem okraju pa lani 756 posestnikov. Škoda presega v teh letih trikratni čisti dohodek. Sicer se pa tudi na uradne številke ne more nikdo zanesti, ker se škoda v mnogih okrajih niti ocenila ni. Res se je oškodovancem odpisalo nekaj zemljiškega davka, toda ta svota je tako malenkostna, da ne more priti v poštev. Posestnikom v brežiškem okraju so odpisali 578, onim občine Sv. Peter pod gorami lani samo 210 gld., akoravno je bila škoda cenjena na 3285 gld. Poleg povodnji provzročá kmetovalcem ogromno škodo tudi toča, ki ravno ob bregovih Sotle najraje in najčešče pobije. Umevno je, da se neprestano množi število propadlih kmetij. Iz navedenega je razvidno, kako nujno potrebna je uravnava teka omenjene reke, ki se bo dala izvršiti po nekaterih krajih z neprevelikimi žrtvami. Govornik toraj apeluje na pomoč dežele in države, da se čim preje pomaga bednim kmetovalcem. Predlog poslanca Žičkarja izročil se je na to, kakor znano, odseku za deželno kulturo.

(Nadvojvodinja Štefanija) je dospela sinoči s svojo hčerko Elizabeto na ladiji »Almisa« iz Benetk v Puljo.

(Zaprlji) so v nedeljo opoludne v Gorici, kakor smo že ob kratkem sporočili, mestnega uradnika, živinozdravnika Codermoza, dejanskega urednika lahonske »Sentinelle« in predsednika društva »Lega della gioventù friulana«. Našli so baje v njegovem stanovanju sumljive rokopise. Codermoz je bil predzadnje nedeljo z drugimi v Furlaniji, kjer so kričali »Eviva l'Italia« in druge veleizdajske vsklike. Čuje se, da pridejo še drugi pod ključ.

(Vinarji) ali pol novčiči se ne morejo udomačiti; ljudstvo se jih brani, ker se za novčič nič ne dobi. Vsled tega sta se trgovski in obrniški zbornici v Inomostu in Opavi obrnili do fin. ministerstva, naj bi se ustavilo kovanje tega drobiža ter kovali le celi novčiči. Fin. ministerstvo je prošnjí odbilo.

(Italijanski ministerski predsednik analfabet.) Italijanski min. predsednik general Pelloux ima v občini Brugnano-Cremaccio v Lombardiji svoja zemljišča in je ondi zahteval, da ga vpišejo med volivce. Toda mestno oblastvo je njegovo zahtevo zavrnilo, češ, da »general ni dokazal, da je 21 let star ter da zna brati in pisati«.

(Usnjato modroslovje.) »Düna-Ztg.« piše: Ravnatelj tovarne za usnje v Mühlgrabnu, Karol Gtavel, je dobil od akademije v Šikoagu (Chicago) za zasluge na polju usnjarstva naslov doktorja modroslovja.

(Na Sušaku) poleg Reke hočejo zgraditi katoliško cerkev. Osnoval se je odbor, ki nabira prostovoljne darove. Doslej so nabrali že nad 21.000 gld.

(Volkovi.) Iz Blagaja se poroča, da so 11. t. m. v Rabini blizu Nevesinja raztrgali kobilo in 32 malih kozličev.

Gospodarska organizacija.

Revizija posojilnic po finančni upravi.

Poroča se nam, da finančni uradniki revidirajo posojilnice, akoravno stojijo pod nadzorstvom »Zveze kranjskih posojilnic« ali pa »Gospodarske zveze«.

Treba je torej razjasniti, v koliko da je to postopanje finančne oblasti opravičeno, da se vedo prizadete posojilnice ravnati.

V obče ne pristojna finančni upravi nikaka pravica revizije.

Le glede tistih posojilnic (po načinu Raiffeisen), ki ne stojijo pod nadzorstvom kake zveze, in katerim je finančna oblast priznala pristojbinske olajšave, je finančna uprava opravičena, po svojih poslancih prepričati se, če se posojilnica natančno drži pogojev, pod katerimi so se ji dovolila navedena pristojbinska olajšila.

Ta revizija odpade torej pri vseh tistih posojilnicah, ki stojijo pod nadzorstvom »Zveze kranjskih posojilnic« ali pa »Gospodarske zveze«, in torej so te posojilnice opravičene, organom finančne uprave revizijo v obče odreči.

Le v enem samem oziru je finančna uprava k reviziji opravičena tudi pri takih zadržkih, ki stojijo pod nadzorstvom zveze. Ta izjema se nanaša na neposredne pristojbine, katere imajo zadruga odrajtovati. Kakor znano, mora vsaka zadruga od tekom leta vplačanih ali izplačanih deležev ali izplačanih dividend odrajtovati neposredno pristojbino po lestvici I.

Odrajtovanje te neposredne pristojbine se vrši tako, da zadruga napravi izkaz vplačanih in izplačanih deležev in izplačanih dividend, od zadevnih zneskov zračuni pristojbino po lestvici I in to pristojbino z izkazom vred neposredno pri davkarji uplača, ne da bi imela v tem oziru čakati kakega plačilnega naloga od strani davčne oblasti.

§ 12. zak. z dne 13. dec. 1862 drž. z. štev. 89 pa določa, da finančna uprava sme zadržkom, katere imajo odrajtovati neposredne pristojbine, zaukazati vodstvo posebne pristojbinske knjige (Gebührenjournal), ki ima vsebovati tiste navedbe, katere so važne za odmero pristojbin — in popolnost odn. pravilnost teh navedb sme finančna uprava po svojem odposlancu s primerjanjem sknjigami in računih zadruga presojevati odnosno kontrolirati.

Iz predstoječega se razvidi jasno, kako daleč da sega eventualna pravica finančnega uradnika, revidirati zadrugo, ki stoji pod nadzorstvom zveze.

Pred vsem je jasno, da ta uradnik nima pravice pregledavati n. pr. zadolžnice. Ravno tako nima pravice do pregledovanja zadržanih knjig in zapiskov, razun tistih, ki se nanašajo na vplačane ali izplačane deleže ali pa na izplačane dividende. V prvi vrsti pride toraj v poštev blagajnični dnevnik, ki se mora finančnemu uradniku brez ugovora predložiti, ravno tako knjiga združnikov. Glede dividend pri naših Raiffeisenkah itak ni nobenih zapiskov, ker iste po svojih pravilih dividend sploh ne dajejo.

Vsaka dalje idoča revizija se sme finančnemu uradniku brez strahu odreči, če pa finančni uradnik vstraja pri svoji zahtevi, naj se mu odgovori, da se bodemo uklonili le pravomočni rzsodbi finančne oblasti, preje pa nismo zavezani odnehati. Če potem zadruga sprejme kako odločbo finančne oblasti, naj jo takoj pošlje zvezi, da vloži pritožbo na pristojno mesto.

Darovi.

»Dijaški kuhinji v Kranju« darovala sta še namestu venca na krsto umrlemu župniku

Maksa Veja vladni svetnik dr. Fr. Zupanc 5 gld. in Ciril Pirc 1 gld.

Drugi izkaz doneskov za Kunšičev nagrobni spomenik: Iz Prage 49 kron, in sicer so darovali: Gospica Marija Choudonská 30 kron. Gg. Karol Choudonsky, asistent na češkem vseučilišču 10 kron. I. U. C. Antonin Schmid 4 krone, Ant. Havlová 3 krone. Ant. Dermota, pravnik 2 kroni. Nadalje: Gospica Jelica Horvatova v Ljubljani 6 kron. Gospa J. Mandlova v Ljubljani 4 krone, Gospod Hugon Roblek, magister v Radolci 2 kroni. Vsota 61 kron.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 19. aprila. Kardinal Kopp je bil nedavno pri cesarju zaradi ustanovitve novega bogoslovnega semenišča za avstrijsko Šlezijo.

Dunaj, 19. aprila. Odposlanstvo državnih uradnikov je bilo pri grofu Thun-u; prosilo ga je, naj vlada odpravi naredbo, po kateri so dolžni državni uradniki za gotove službe vlagati kavočijo. Minister je odposlanecem obljubil, da se o tem posvetuje z drugimi ministri.

Dunaj, 19. aprila. Odsek za volilno preosnovo v nižje-avstrijskem deželnem zboru je naročil poročevalcu Weiskirehnerju, naj izdela nov načrt volilnega reda, ter prosil kneza Auersperga, naj vloži predlog glede spremembe poslovnega reda.

Dunaj, 19. aprila. Župan dr. Lueger se je vrnil z juga in je bil danes že v dež. zboru.

Dunaj, 19. aprila. Upravno sodišče je danes odločilo, da dunajski podučitelji ne morejo biti voljeni v okrajne šolske svete.

Trst, 19. aprila. Zadnji »Independente« je bil zaplenjen, ker je objavil posnetek dopisa predsednika rimske zbornice, Zanardelli-ja, z zahvalo na isterske župane, ki so ga pozdravili na protestnem shodu.

Levov, 19. aprila. Rumunski dijaki so napadli razkolnega vladiko Kuperkovića na kolodvoru v Črnovicah. Njegovo hčer so ranili. Več dijakov so zaprli.

Budimpešta, 19. aprila. Poslanska zbornica je izvolila odsek, ki se bo pečal z revizijo poslovnega reda.

Varšava, 19. aprila. Dva poljska vrednika je vlada zaprla; v zvezi sta baje bila z upornimi dijaki.

Berolin, 19. aprila. Don Jean, sin Don Carlosa je bil nemudoma poklican iz Pariza v Rusijo, kjer služi v ruski armadi, ker je spletkaril v Parizu s Karlisti.

Rim, 19. aprila. Iz Cagliarija poročajo, da se je pred odhodom kraljeve dvojice z ondotnega kolodvora podrl oder pri postaji, na katerem je bilo 36 učenk in več odraslih žensk. 19 oseb je padlo na tla in jih je več smrtno ranjenih.

Pariz, 19. aprila. Združene zbornice kasijskega sodišča so se danes posvetovala o raznih vprašanjih, tičočih se revizije Dreyfusove pravde.

Petrograd, 19. aprila. Nemiri mej ruski vseučiliščniki se še vedno nadaljujejo. Policija je zopet zaprla 60 akademikov.

Bruselj, 19. aprila. Stavki se pridružuje čim dalje več delavcev in merodajni krogi se boje, da se prične res splošna stavka.

Washington, 19. aprila. General Lawton povrnil se je z nekaterimi častniki in nekaj možmi s filipinskih otokov. Mnogi trdijo, da je to znamenje, da so Amerikani obupali nad vojsko z vstaši in so vsled tega opustili boj. Vojni tajnik sedaj izjavlja, da taka poročila niso osnovana.

Umrli so:

17. aprila. Matija Suhadolc, kmet, 89 let, ostarelost, Gesta na južno železnico. — Leopold Cankar, ključarja sin, 7 mesecev, Vodmat 70.

18. Elizabeta Kren, uradnika vdova, 83 let, Mestni trg št. 19, kap.

V bolnišnici:

13. aprila. Uršula Erbežnik, delavka, 48 let, srčna hiba. — Marija Breclj, dainarica, 22 let, jetika.

14. ap ila. Marija Kralj, gostija, 83 let, ostarelost.

15. aprila. Teodor Wahl, umirov. uradni sluga, 67 let, srčna hiba. — Mihael Arko, mešetar, 62 let, srčna hiba.

17. aprila. Franc Guzelj, dninar, 39 let, jetika.

Tujci.

17. aprila.

Pri Sionu: Perleberg. Lajos iz Budimpešte. — Franken iz Kranja. — Duka iz Londona. — Hofbauer iz Gorenjega Grada. — pl Pfaenthal, Kluge iz Celovca. — Fröhlich z Vrhnike. — Korber, Suša iz Senožet. — Jamnig, Pleyer, Dogan, Spira, Mandl, Meches, Trautmann z Dunaja. — Krall iz Trsta. — Roessler, Schorz iz Berolina. — Rosenberg iz Zagreba. — Košmelj iz Zeleznikov. — Thugenthal iz Belškega. — Fischer iz Battaszeka.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 3062 m., srednji zračni tlak 7360 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celajzu	Vetrovi	Nebe	Padačina v 24 urah v mm.
18.	v zvečer	735.3	12.4	sl. svzh.	pol oblač.	
19.	7 zjutraj	733.8	7.2	sl. vzh.	megla	0.0
	2. popol.	733.2	14.4	sl. jug.	oblačno	

Srednja večerajsna temperatura 12.5 normale: 10.2°.

Tržne cene v Ljubljani

dné 19. aprila.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	10	Špeh povojen, kgr.	76
Rež,	8	Surovo maslo,	90
Ječmen,	7.50	Jajce, jedno,	25
Oves,	6.80	Mleko, liter	7
Ajda,	8	Goveje meso, kgr.	60
Proso,	9	Telečje	64
Korjaza,	5.50	Svinjsko	70
Krompir,	2.50	Koštrunovo	40
Leča, hktl.	12	Piščanec	60
Grah,	8	Golob	22
Fižol, m. stot.	12	Seno, m. stot.	1.78
Maslo, kgr.	1.05	Slama,	1.70
Mast,	78	Drva trda, 4 kub.m.	6.50
Špeh svež,	68	„ mehka, 4 „	4.50

381 1-1

Potrtega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljstvu in znancem, da je Vsemogočnemu dopadlo našo srčno ljubljeno in nepozabno soprogo, oziroma hčer, sestro, svakinjo in teto, gospo

Fani Freljih roj. Kobilca

v cvetu let, po daljši, mučni bolezni, prevideno s svetotajstvi za umirajoče, danes ob 12. uri popoldne poklicati v lepšo večnost

Pogreb predrage pokojnice se bo vršil v četrtak, dné 20. aprila t. l., ob 5. uri popoldne iz hiše Zalosti, Mestni trg št. 23, na pokopališču k sv. Kristofu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale za rajsko v raznih cerkvah.

Nepozabno pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dné 18. aprila 1899.

Ivan Freljih, dež. računski oficijal, soprogo. — **Jakob** in **Marija Kobilca**, stariši. — **Jostip Kobilca**, brat. — **Marija Pintar** roj. Kobilca in **Ivana Kobilca**, sestri. — **Luka Pintar**, c. kr. licjalni skriptor, svak. — **Ivan** in **Mira Pintar**, nečaka.

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli 12,

priporoča prečestiti dubovščini in cerkvenim predstojnikom svojo delavnico za izdelovanje

cerkvene posode in orodja.

Stare blago popravi, pozlati in posrebrni v ognju po najnižji ceni.

Da si morejo tudi bolj revne cerkve naročiti cerkvenega kovinskega blaga, olajšuje jim to s tem, da jim je pripravljena napravljati blago, katero se izplačuje na obroke. Precest. p. n. naročevalec si obroke sam lahko določi. 386 52-48

Pošilja vsako blago poštnine prosto.

Lične razglednice

kajžoce ljubljanske župne cerkve, založila je in prodaja »Prodajalnica katol. tisk. društva (K. Mišman) v Ljubljani«

Kopitarjeva ulica št. 2.

Razproaujalcem dá se znatan popust.

ANT. PRESKER
 krojač v Ljubljani,
 Sv. Petra cesta št. 6
 se priporoča preč. duhovščini
 v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
 iz trpežnega in solidnega
 blaga po nizkih cenah.
 Opozarja na veliko svojo zalogo
 izgotovljene obleke
 posebno na **haveloke** v naj-
 večji izbiro po najnižjih cenah.
 227 15

Pleskarska in v to stroko
vštevajoča se stavbena in po-
hištvena dela izvršujeta in se priporočata v
 naročila iz mesta in z dežele
BRATA EBERL v Ljubljani, Frančiškanske ulice. —
 Najnižje cene. — Vzorci so vselej na razpolago. — Izvrše-
 vanje strokovno zanesljivo in brez konkurence. 13 11-2

Glavna zaloga moke
 iz slovečega valjičnega mlina
Vinko Majdič-a v Kranju.
 Pri razstavah odlikovani izdelki, dobé se **en-gros**
 po originalnem ceniku pri
ANTONU DITRICH-u
 glavnem zastopniku 373 10-1
 Marije Terezije cesta šte. 2, Ljubljana.

Št. 14201. 379 1-1

Razglas.

Podpisani mestni magistrat naznanja, da se
 bode v **soboto, dné 22. aprila letos, ob 11. uri**
 dopoldne na dvorišči mestne hiše vršila **javna**
prodaja

starih oken in vrat.

Magistrat dež. stolnega mesta Ljubljane,
 dné 19. aprila 1899.

G. Piccoli,
 dvorni založnik
 Nj. svetosti
 papeža
 Leona XIII.
 lekarnar „pri angelu“
 v Ljubljani, Dunajska cesta.
Železnato vino.
 Kemične analize odličnih stro-
 kovnjakov, kateri so v
Železnatem vinu
 lekarnarja **Piccoli-ja** v Ljubljani
 zmiraj potrdili navedeno množino
 železa, so najboljši spričevalo ter
 dajejo največje poročitvo za njega
 učinek.
 To vino je kaj dobro za slabo-
 krvne, nervozne in vsled bolezni
 oslabele osebe, za blede, sloke
 (suhe) in bolehave otroke.
 Cena polliterski steklenici 1 gld.
 Naročila pošiljajo se z obratno pošto; poštino
 plačajo p. n. naročniki. 827 25

St. 13769.

380 2-1

Dvoje barak na prodaj.

Podpisani magistrat prodá takoj svoji dve veliki, poleg elektrarne v Ljub-
 ljani stoječi leseni baraki pod pogoji, ki se izvedó ob navadnih uradnih urah pri
 mestnem komisarijatu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane.

dné 15. aprila 1899.

Uljudno podpisani naznanja, da je **otvoril**

v Ljubljani, Wolfove ulice št. 8

delavnico za popravo raznovrstnih strojev in
livarno za medenino.

v kateri se bodo izdelovala vsa najfinejša dela točno in ceno. — Na doposlane
 modele izvršujem hitro v surovem ali izdelanem vlitku.

Osobito se priporočam slav. **gasilnim društvom** in **občinam** za na-
 pravo novih in popravo starih **brizgalnic** ter drugega orodja za gasilce. Isto-
 tako se priporočam **pivovarnam, tiskarnam, strugarjem, strojarjem,**
mizarjem, posestnikom mlinov in žag itd., dalje za upeljavo in popravo
poljedelskih strojev, pri katerih napravi mesto **gapelnov zračne mo-**
torje, ki gonijo stroje mesto konjskih moči.

Izdelujem **pipe za vino in pivo,** katere popravljam točno in trpežno
 po zelo nizki ceni, **aparate za ohranitev piva,** ter **popolno opravo za**
pretakanje vina. — Prevezmam napravo in popravo **vodnjakov,** za kar
 se posebno priporočam slav. občinam. — **Kupujem** po možno visokih tržnih
 cenah **stari baker, medenino cin, cinek in svinec.**

V obilno naročbo se priporočam z odličnim spoštovanjem

295 6-4

Jakob Debeljak.

F. P. Vidic & Co.

v Ljubljani

ponudijo po najnižji ceni poljubno množino

stavbinske opeke,
zarezne strešne opeke

(Strangfalz-Ziegel) in tem pripadajočo
stekleno zarežno opeko.

Strešna okna iz litega železa.

Peči in štedilna ognjišča

(lastni izdelek). 348 27-3

Roman-cement, dovski Portland-cement

pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.

Najnižje cene.

Urban Weber nasl.

Zalilog, pošta Železniki.

Na prodaj je več tisoč stotov

363 5-4

strešnih skale (Dachschiefer)

iz lastnih škrlolomov po jako nizkih cenah.

Prevezmam

pokrivanja vsakovrstnih stavb, kakor
tudi cerkvâ in zvonikov.

Kupuje in prodaja vse zdalej zaznamovane
efekte in druge vrednostne listine
 po dnevnem kurzu.

BANKA Makso Veršec
 v LJUBLJANI.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev.
Giro-konto (hranilne vloge v tek. računu), obresti od dné
 do dné po 4 1/2 %.
Poštno-hranilnišne položnice na razpolago.

Dunajska borza.

Dné 19. aprila.

Skupni državni dolg v notah	100 gld. 90 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 > 55 >
Avstrijska zlata renta 4%	120 > — >
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	100 > 65 >
Ogerska zlata renta 4%	119 > 65 >
Ogerska kronska renta 4%, 200	97 > 45 >
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	922 > — >
Kreditne delnice, 160 gld.	357 > 25 >
London vista	120 > 42 1/2 >
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 > 95 >
20 mark	11 > 78 >
20 frankov (napoleonidor)	9 > 55 1/2 >
Italijanski bankovci	44 > 40 >
C. kr. cekini	5 > 68 >

Dné 18. aprila.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	172 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	157 > 50 >
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195 > 40 >
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98 > 80 >
Tisine srečke 4%, 100 gld.	138 > 50 >
Dunavske vravnave srečke 5%	129 > 75 >
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108 > 25 >
Posojilo goriskega mesta	112 > — >
4% kranjsko deželno posojilo	98 > 25 >
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	97 > 90 >
Prijoritete obveznice državne železnice	217 > — >
> južne železnice 3%	178 > 25 >
> južne železnice 5%	124 > 35 >
> dolenskih železnic 4%	99 > 50 >

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	172 > — >
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 > 30 >
Rudolfove srečke, 10 gld.	28 > — >
Salmove srečke, 40 gld.	85 > 50 >
St. Genois srečke, 40 gld.	84 > 75 >
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 > — >
Ljubljanske srečke	24 > — >
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152 > 25 >
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3350 > — >
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	460 > — >
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	56 > 75 >
Splošna avstrijska stavbinska družba	108 > — >
Montanska družba avstr. plan.	242 > 75 >
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	192 > 50 >
Papirnih rubljev 100	127 > 37 >

Nakup in prodaja
 vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
 Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
 najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje.
 Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
 l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
 potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
 papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
 obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.